

Factsheet

De impact van vredesopvoeding op school

“Vredesopvoeding is zinvol: zowel de kennis, de vaardigheden als de houding van de leerlingen ten aanzien van het behandelde thema worden verbeterd door vredesopvoedingsprojecten”.

Effectiviteitsonderzoek is zeer tijdsintensief en het is methodologisch zeer moeilijk om de impact van opvoedingspraktijken na te gaan. Dat geldt ook voor vredesopvoeding. Het Vredesinstituut vroeg wel leraren en directies naar hun ervaringen met vredesopvoeding op school: wat vonden ze van de projecten die ze organiseerden, en wat was het effect bij de leerlingen?

Vinden scholen vredesopvoeding nuttig?

Maar liefst 94% van de georganiseerde vredesopvoedingsprojecten worden door scholen als zinvol ervaren voor de betrokken leerlingen. 90% van de projecten zou volgens leerkrachten en directies de kennis van de leerlingen over het thema verbeteren en bijna 80% van de projecten zou een positieve impact hebben op de vaardigheden en de houding van de leerlingen in verband met het behandelde thema. Bij ongeveer driekwart van de projecten is men van mening dat de geïnvesteerde voorbereidingstijd opweegt tegen de bereikte doelstellingen. Slechts een minderheid van 10% van de projecten wordt als tijdverlies ervaren. De meeste scholen zijn er dan ook van overtuigd dat een vredesopvoedingsproject bijdraagt tot het aanleren van vaardigheden om beter om te gaan met een bepaald thema en tot het positief veranderen van de houding van de leerlingen. Ze vinden het overgrote deel van de projecten dus de moeite waard.

Zijn er concrete resultaten op school?

Scholen ervaren de algemene effectiviteit van vredesopvoedingsprojecten over het algemeen dus als zeer positief. Over de concrete impact, de gevolgen in de praktijk, zijn ze echter sceptischer omdat het moeilijk is daar een inschatting van te maken. Toch zijn scholen ervan overtuigd dat meer dan 40% van de projecten hebben bijgedragen tot een beter schoolklimaat en dat er bij ongeveer een derde van de projecten onmiddellijk een voelbare verandering was in het gedrag van leerlingen en in hun houding ten aanzien van geweld op school.

Wat maakt van bepaalde projecten een succes?

De duurtijd van projecten is voor veel leerkrachten van groot belang. Projecten die langer duren worden hoger ingeschat, zowel wat betreft algemene als concrete effectiviteit. Ook de mate van betrokkenheid van leerlingen wordt als een belangrijke factor ervaren. Zo wordt de algemene effectiviteit door de leerkrachten en directies hoger ingeschat wanneer de leerlingen sterk betrokken worden bij de voorbereiding van projecten. Hoe meer betrokkenheid dus van de leerlingen, hoe hoger het rendement wordt ingeschat van een vredesopvoedingsproject.

De impact van vredesopvoedingsprojecten aangeboden door het middenveld

Zo goed als alle extern ondersteunde projecten worden door de scholen als zinvol beschouwd voor de leerlingen. Wanneer het gaat om een project van een extern ondersteunde organisatie, is de afstemming op de doelgroep zeer belangrijk voor leerkrachten en directies. Maar ook hierover zijn ze positief, over het algemeen worden de projecten als zeer goed afgestemd op de groep leerlingen beschouwd: bij 73% van de projecten in het basisonderwijs en bij 66% van de projecten in het secundair onderwijs. De aangeboden projecten worden bovendien op het vlak van kennis, vaardigheden en houding van de leerlingen bijna altijd als een meerwaarde gezien. Leerkrachten en directies vinden dat voor bijna 90% van de projecten de samenwerking met de externe organisaties goed verloopt en in bijna de helft van de projecten wordt de samenwerking zelfs als zeer goed beschreven. Scholen geven wel aan op zoek te zijn naar maatwerk. Projecten dus die goed zijn afgestemd op de onderwijssituatie en waarmee ze onmiddellijk aan de slag kunnen. Toch willen scholen nog voldoende ruimte hebben voor hun eigen invullingen en accenten.

Scholen zijn het niet altijd eens over hoe vredesopvoedingsprojecten precies moeten worden georganiseerd. Sommigen zien liever een projectmatige aanpak terwijl anderen stellen dat vredesopvoeding dient te worden ingebouwd in de dagelijkse werking van de school om effectief te kunnen zijn. Nog een ander spanningsveld is het organiseren van projecten binnen één bepaald vakgebied of kiezen voor een vakoverschrijdende aanpak. Maar over een ding zijn leraren en directies het wel eens, namelijk dat vredesopvoeding werkt.

Meer weten?

De rapporten *'Over kleine en grote vrede'* en *'Over positieve en negatieve vrede'* vind je op www.vlaamsvredesinstituut.eu.

Je kan een project of organisatie voor vredesopvoeding zoeken via de online databank op www.vlaamsvredesinstituut.eu/vredesopvoeding